

J. Gual, president de l'Associació de Joves Empresaris de Balears

Ens hem de reconvertir

Joan Gual, president de l'Associació de Joves Empresaris de Balears, considera imprescindible assumir el repte d'una reconversió del model econòmic balear per a situar l'economia de les Illes dins el context europeu.

"No entenc que la reconversió hagi de comportar un cost social gaire elevat."

JOAN CELIA

L'Associació de Joves Empresaris de Balears, dirigida per Joan Gual, ha organitzat recentment a Palma unes jornades sobre la reconversió empresarial. La intenció d'aquesta associació és obrir un debat sobre un tema que, any rere any, es va convertint en una possibilitat més real, perquè el sector turístic, a pesar de comptar amb molts clients, té uns ingressos que van minvant cada temporada.

—*¿Aquestes Jornades sobre la Reconversió Empresarial han aconseguit els objectius previstos?*

—El que pretenem amb les jornades era obrir un debat que no existeix sobre el model o l'estructura econòmica de les Balears. Nosaltres partim de la hipòtesi que l'actual model és obsolet. Que ha servit com a model de desenvolupament per arribar fins ara, però que ara el mercat ha canviat. Està obsolet, el tipus de turisme que nosaltres venem. Hi ha mercats alternatius al nostre turisme amb preus molt més baixos que els nostres. La indústria

turística té un cost fonamental, que és la mà d'obra, que a Espanya va arribant a nivells europeus.

D'altra banda, hi ha un esgotament dels europeus a l'hora de venir a Balears. Molts fugen cap a mercats més llunyans, com el Carib o Orient.

Nosaltres pensam que el turisme de platja necessita una reconversió, ahora que hem de cercar uns fons de producció complementaris.

—*¿És això possible?*

—En tenim un exemple clar, dins el nostre àmbit geogràfic hi ha l'exemple de Niça. Fa quinze o vint anys havien passat una crisi estructural, semblant a la que passem nosaltres ara, i el conjunt de la societat es va plantejar diversificar la seva economia, que estava massa basada en el turisme de platja. S'incia un turisme nàutic ben enfocat, un turisme de negocis i altres fons de producció, com el desenvolupament d'un parc tecnològic.

—*¿No és un poc utòpic parlar de reconversió quan la nostra economia està*

tan basada en aquest model que un canvi estructural d'aquestes característiques tendria un cost difícilment suportable?

—Segons la dimensió que li vulguem donar a aquesta reconversió, podria ser-ho. Jo no entenc que la reconversió hagi de comportar un cost social massa elevat. El que jo crec és que el cost social realment seriós podria venir si no es fa la reconversió. Si no s'actualitza l'economia a la demanda que existeix, i, si no integrem l'economia de Balears dins el seu entorn geogràfic, Balears quedarà com una zona econòmicament marginal.

El futur passa per una economia europea especialitzada per regions. L'entrada al Mercat Comú ha fet necessària aquesta especialització. Balears s'haurà d'integrar dins aquest model, no pot quedar-ne fora.

Tornant, però, a la pregunta, crec que aquesta reconversió no ha de tenir necessàriament un gran cost social. I, si el té, crec que s'ha de tenir una visió de futur per a pensar que més val un petit sacrifici, tant social com empresarial, per aconse-

guir a llarg termini enllaçar amb l'economia desenvolupada que es genera actualment a Europa.

El turisme de platja, amb hotels que no tenen piscina, etc. està obsolet. Per baixos que posin els preus, no guanyaran. No es tracta, però, d'eliminar el turisme de platja —que a les Balears són 400.000 places—, sinó de fer-lo més atractiu. El que defensam és compatibilitzar aquest turisme amb el de negocis, per exemple. Necessitam un gran palau de congressos. Un congrés mou molta gent i ocupa el moment baix de la temporada de turisme vacacional.

Aquesta reconversió no pretén mai restar, sinó sumar, complementar. Es tracta de millorar l'oferta que tenim. Balears continua tenint un potencial enorme, les Illes no estan tan destrossades com moltes vegades es diu. L'hotel que té una bona piscina, i un bon servei no està buit, ho està el que ha quedat obsolet.

—*Dins aquesta reconversió que propugna, ¿quin paper fa la possible instal·lació d'un parc tecnològic, impulsat pel govern i la universitat?*

—Crec que al parc tecnològic se li ha d'eliminar qualsevol element que el faci utòpic. Se l'ha d'analitzar en la seva dimensió exacta. Es tracta d'un plantejament a llarg termini. El que es requereix per a posar-lo en marxa, Balears ho té. ¿Què necessitam? Un bon clima, una bona situació, una universitat que cregui en la idea. I això ho tenim. És una jugada molt forta, però estam en condicions d'assumir-ne el repte.

El parc que podem tenir no és el de fabricar microcomponents i coses semblants, sinó un de més encaminat cap a la investigació, el disseny i la formació. Això pot representar una població rotatòria bastant important. I aquest parc tendria

un efecte immediat en tot l'entramat social.

El que no podem fer de cap manera és negar-nos-hi amb el pretext que és una utopia. Hem de mirar a llarg termini, encara que sigui per una vegada.

Em fa la impressió que, en aquest tema del parc, per desconeixement, es magnifica tant que sembla irrealitzable. Que els nostres polítics, ni la nostra societat podrà assimilar una cosa així. Però és molt més elemental del que pot semblar.

—*Amb aquest panorama de futur, ¿com quedarà el sector primari i secundari?*

—Pens que el sector primari està absolutament condemnat. Queden pocs pagesos que es dediquin de manera exclusiva al camp. Pens que com a gran mercat no té futur. Pot ser continuarà de forma domèstica o com a passatemps, però no com a gran mercat.

—*¿I la indústria?*

—La indústria que encara queda crec que ha de trobar el seu lloc fent marca i qualitat. El problema és que l'encariment de la mà d'obra dugui a fer marca amb domicili social balear, però produïda en llocs com el nord d'Àfrica o altres llocs més barats, cosa que significaria que aquí ens quedarien els centres de disseny.

El futur és fer marca. No tenen altra opció. Les sabates, la pell, inclús les perles... tot el que queda d'indústria ha d'oferir qualitat i marca coneguda, si no desapareixerà.

—*L'empresa comercial típica, petita i familiar o de pocs empleats, ¿té futur?*

—El tipus de comerç gestionat per una família té la gran força de poder-se mantenir, aguantar. Ara bé, el comerç també ha d'anar cap a l'especialització. Està de moda el tema de les grans superfícies, però és que el consumidor ha de tenir la

possibilitat de poder elegir la millor opció de compra. No s'han d'aturar aquestes grans superfícies. El que haurà de fer el comerciant petit és cercar l'especialització.

D'altra banda, crec que les grans superfícies creen pols d'atracció comercial, i, doncs, no són negatives per si mateixes. D'entrada no són dolentes. Perjudiquen al principi, però a llarg termini el petit comerç també se'n veu afavorit.

A més, hi ha la possibilitat de les superfícies mitjanes, d'uns 500 metres col·locats a cap de cantó, que en aquests moments fan por a grans superfícies com Pryca o Continente, per exemple. Hi ha una sèrie de supermercats que han triomfat, que la gent els té molt prop de casa, que inclús et fan servei a domicili; són empreses que han trobat l'especialització que permet donar al client allò que Pryca o Continente no els dona. Per tant, es tracta de tenir imaginació. És el cas d'un senyor valencià que s'inventà això de Mercadona i té un èxit increïble.

Per tant, les grans superfícies no bloquegen el desenvolupament d'altres empreses. Ara bé, es requereix gran agressivitat i esforçar molt la imaginació.

—*Finalment, ¿estan preparats professionalment empleats i empresaris per afrontar la lliure mobilitat de la mà d'obra dins Europa?*

—No estan preparats ni els uns ni els altres. El 1993 no hi haurà una "invasió dels bàrbars", però les empreses estrangeres que ja operen a les Balears sí que duran el seu personal per la falta de professionalització dels d'aquí. I el procés ja ha començat. Pot produir-se una substitució de mà d'obra a causa de la falta de professionalització que es dona entre els professionals espanyols.

Miquel Payeras

APLEC DEL PUIG-91

és molt senzill:

INDEPENDÈNCIA

diumenge, dia 27 d'octubre, de les 12 del matí a les 6 de la vesprada,
a la Muntanyeta de «la Patà»

(parlaments, parades, cançons, paelles, balls de nans de Vinaròs...)

sortida autobusos desde Barcelona (93) 302 73 74